خبر

ساماندهی شکار در تالاب‌های فریدونکنار

● **شرق:** مدیر کل حفاظت و مدیریت شکار و صید سازمان حفاظت محیط زیست، گفت: ساماندهی بهره‌برداری از پرندگان در تالاب‌های فریدونکنار در اولویت برنامه‌های سازمان محیط زیست قرار دارد. علی تیموری، با بیان اینکه ساماندهی بهره‌برداری از پرندگان در تالاب‌های فریدونکنار در اولویت برنامه‌های سازمان حفاظت محیط زیست است، به تشریح اقدامات انجام‌شده برای ساماندهی شکار در این منطقه پرداخت. او با بیان اینکه تالاب‌های منطقه فریدونکنار یکی از مهم‌ترین و ارزشمندترین زیستگاه‌های فصلی پرندگان مهاجر در کشور به شمار می‌آیند، گفت: هر ساله با آغاز فصل مهاجرت پرندگان یکی از دغدغه‌های مهم سازمان حفاظت محیط زیست، اتخاذ تدابیر مناسب، جلب همکاری، مشارکت سایر دستگاه‌های مسئول و جوامع بومی و محلی برای حمایت از این پرندگان و جلوگیری از شکار غیرقانونی و بهره‌برداری بی‌رویه و غیراصولی از آنهاست. تیموری افزود: علاوه بر اقداماتی مانند تهیه طرح پنج‌ساله برای مدیریت دامگاه‌ها در منطقه و همچنین برگزاری جلسات آموزشی و هماهنگی برای جوامع محلی و صیادان بومی، برگزاری نشست‌های اداری با مسئولان ملی و استانی، تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های شکار با استفاده از روش‌های کم‌خطر سنتی در دامگاه‌ها (روش دوما) با همکاری و مشارکت اداره کل حفاظت محیط زیست استان مازندران در سنوات گذشته به اجرا گذاشته شد. او تصریح کرد: از سال قبل رایزنی‌های مؤثر و سازنده‌ای به‌ویژه با مقامات استان شامل استاندار، مقامات انتظامی و قضائی و سایر دستگاه‌های مسئول انجام شد که منجر به اتخاذ تصمیمات قابل ملاحظه‌ای از طریق شورای تأمین استان در این رابطه و الزام تمام دستگاه‌های ذی‌ربط به همکاری با محیط زیست برای ساماندهی بهره‌برداری از پرندگان و مقابله با روش‌های غیرمجاز شکار و برخورد با متخلفان شد. تیموری خاطرنشان کرد: با توجه به پیگیری‌ها و برنامه‌ریزی‌های اجرائی اداره کل حفاظت محیط زیست مازندران، اقدامات گسترده و قابل‌توجهی به اجرا گذاشته شد که هنوز نیز در جریان بوده و تا پایان دوره حضور پرندگان مهاجر در این مناطق، ادامه خواهد داشت. او ادامه داد: براساس گزارشات اداره کل حفاظت محیط زیست مازندران، آن اداره کل با به‌کارگیری ۲۲۰ نفر از نیروهای یگان حفاظت محیط زیست استان و همچنین مشارکت ۳۶ نفر از پرسنل نیروی انتظامی استان، از تاریخ ۱۵ آبان ۹۷ تا هشتم آذر ۹۷ در شش مرحله اقدام به جمع‌آوری دام‌های هوایی (که از پرخطرترین و غیراصولی‌ترین روش‌های شکار پرنده در دامگاه‌هاست) کردند. تیموری با بیان اینکه در مجموع این مراحل، هزارو ۸۲۰ رشته دام هوایی و سه‌هزارو ۶۴۰ پایه دام جمع‌آوری شد، گفت: متأسفانه این اقدامات، در برخی موارد با مقاومت‌هایی از سوی صیادان غیرمجاز و صاحبان دام‌های هوایی مواجه و حتی یکی از محیط‌بانان زحمت‌کش و مظلوم استان در جریان این زیاده‌خواهی‌های افراد سودجو مجروح شد که البته سعه‌صدر نیروهای اجرائی سازمان محیط زیست و همچنین خویشتن‌داری و مدیریت اصولی نیروهای انتظامی و همچنین یگان حفاظت محیط زیست استان مانع از بروز تنش‌های محلی و اجتماعی شد.

عکس: Reuters

گزارش «شرق» از خانه‌ای که برای زنان قربانی خشونت برپا شده است

خانه امن مخفی

شهرزاد همتی: جایی در خیابان جمهوری، انتهای یک کوچه بن‌بست، گروهی دانشجو و فعال مدنی گرد هم جمع شده‌اند تا مؤسسه آتنا پا بگیرد و جایی برای آموزش و توانمندسازی زنان و دختران سرپرست خانوار شود؛ آخرین دستاورد و پروژه آتنا که به‌تازگی یک‌ساله شده، خانه‌ای امن برای زنان قربانی خشونت است. ما که بعدازظهر قرار گفت‌وگو گذاشته‌ایم، از برووبیای صبح این مؤسسه بی‌خبریم. برووبیایی که به گفته مدیر مؤسسه در آتنا کم نیست. مؤسسه‌ای که هیچ‌کس نشانی خانه امنش را ندارد؛ خانه‌ای که زنان و دختران قربانی خشونت در آن زندگی می‌کنند و حق ندارند آدرس آن را حتی به نزدیک‌ترین افراد خانواده خود بدهند، تا آنجا مثل حریم خانه امن بماند. برای همین دفتر اداری آتنا همیشه شلوغ و گاهی پر از دردسر است. خانواده‌هایی که برای گرفتن رد زن‌ها به آنجا می‌آیند و گاهی کار به پلیس می‌کشد. زهرا افتخارزاده، مدیرعامل مؤسسه آتنا، میزبان ما برای معرفی این خانه است. در روزهایی که به ۱۶ روز نارنجی منع خشونت علیه زنان معروف است، در خانه آتنا به همراه افتخارزاده و مددکاران و وکلای این مرکز درباره زنان قربانی خشونت و زندگی‌هایی که هیچ‌وقت زندگی نمی‌شوند، گفت‌وگو می‌کنیم. مرجان رستگار، وکیل مؤسسه آتنا، روژینا رستگار، مددکار خانه امن و فائزه حضرتی، مددکار مؤسسه آتنا، نیز دیگر اعضای مؤسسه بودند که در این گفت‌وگو درباره کمک به زنان قربانی خشونت پای صحبت‌هایشان نشستیم.

چه شد مؤسسه آتنا به وجود آمد؟ دغدغه چه کسی بود؟

افتخارزاده: سال ۸۵ دانشجوی داروسازی دانشگاه تهران بودم. یک‌سری از دانشجویان تصمیم گرفتند به منطقه خاک‌سفید تهران بروند و با خانواده‌هایی که مدارس به ما معرفی می‌کردند، درس بخوانند. قصه از اینجا شروع شد و درگیر ماجراهای خانواده‌ها شدند. عده‌ای جوان که هیچ تجربه‌ای در این زمینه‌ها نداشتند، هر هفته به منطقه خاک‌سفید می‌رفتند و با خانواده‌ها در ارتباط بودند. از ۸۵ تا ۸۹ فعالیت غیررسمی داشتند، آنها از سازمان ملی جوانان برای مؤسسه نیکوکاری «سلام رحمان» مجوز گرفتند. سال ۹۰ بچه‌ها با هم پولی جمع کردند و خانه‌ای را در منطقه خاک‌سفید رهن و اجاره کردند که حدود ۳۵ متر بود و طبقه بالا برای کتابخانه، کامپیوتر و درس بود و طبقه پایین برای اینکه خانم‌ها مهارت خیاطی را یاد بگیرند و بتوانند روی پای خودشان بایستند. بعد از مدتی فکر کردیم به دلیل اینکه ما خیلی درگیر آسیب‌هایی شده‌ایم که دانشی درباره آنها نداشتیم، باید اطلاعاتمان را زیاد کنیم. من دوباره در کنکور شرکت کردم و ارشد مددکاری اجتماعی را در دانشگاه علامه خواندم که باعث شد دیدمان تغییر کند. از قبل هم در کار، مشکلات و مسائلی را دیده بودیم و برای گرفتن مجوز از سازمان بهزیستی برای مؤسسه ارتقای کیفیت زندگی زنان آتنا اقدام کردیم که در سال ۹۳ تأسیس شد. با این تفاوت که اولا گروه هدفمان اختصاصی شود؛ چون قبل از آن هر موردی از طلاق و بیماری گرفته تا سرطان، اعتیاد، دختران فراری و... به ما معرفی می‌شد و ما هم نه نمی‌گفتیم. در نظر داشتیم گروه اختصاصی ما درباره زنان و دختران باشد. نکته دوم اینکه فعالیت‌مان علمی و تخصصی شود؛ چون تجربه به ما نشان داده بود در آن سال‌ها هم ما و هم بسیاری از «ان‌جی‌او»هایی که با آنها در ارتباط بودیم، یا داوطلبشان بودیم، با کار غیرعلمی و غیرتخصصی هم به خودمان آسیب زدیم و هم به مخاطبانمان. آسیب‌های اجتماعی میدان تجربه‌های شخصی نیست و کاری کاملا تخصصی است. این دو هدف باعث شکل‌گیری مؤسسه آتنا شد. اینکه چرا از بین آن همه گروه هدفی که دیده بودیم یا به رشته‌های ما مربوط می‌شد سراغ زنان و دختران رفتیم، دو علت داشت؛ اول اینکه تأثیر و نتیجه‌ای که از فعالیت‌هایمان در زنان و دختران دیده بودیم، قابل مقایسه با گروه پسران نبود و احساس می‌کردیم این فعالیت می‌تواند خیلی مؤثرتر باشد. دوم اینکه به‌جز اینکه تمام طبقات اجتماعی به خاطر ساختارهای اجتماعی نابرابر دچار تبعیض و مشکل هستند، زنان و دختران به شکل مضاعفی با تبعیض برابری روبه‌رو و قربانی شرایط هستند؛ چون دسترسی و فرصت‌هایشان کمتر است. به‌این‌ترتیب آتنا با سه بخش آموزش، پژوهش و خدمات‌رسانی در سال ۹۳ شکل گرفت.

در مؤسسه آتنا چه خدماتی را به زنان می‌دهید؟

درست است که واحد اصلی مؤسسه بخش خدمات‌رسانی و خیریه است که به بیش از هزار نفر خدمات ارائه می‌کند، اما آموزش و پژوهش دو بال مؤسسه هستند. آموزش واحدی است که ما و فعالان اجتماعی و دانشجویان رشته‌های جامعه‌شناسی و روان‌شناسی را آموزش می‌دهد؛ به این شکل که کارگاه‌هایی برگزار می‌کند. واحد آموزش کارورزان مددکاری هم دارد که اینجا آموزش می‌بینند. در واحد پژوهش معتقد هستیم هرکس به ما مراجعه و مشکلی را عنوان می‌کند، به‌جز اینکه باید از آن فرد حمایت کنیم، نماینده صدها نفر دیگر است که ممکن است این مشکل را داشته باشند و ما هیچ‌وقت آنها را نبینیم و آن مشکل ریشه در ساختارهای اجتماعی، قوانین و شرایط دارد و تا وقتی آن قوانین یا ساختارها اصلاح نشود، کارهای ما مثل این است که یک استخر سوراخ باشد و شما قطره‌قطره در آن آب بریزید.

پس به جز اینکه باید آن مشکل را در واحد خدمات‌رسانی پیگیری کنیم، در واحد پژوهش این وظیفه را برای خودمان قائل هستیم که مشکل را ریشه‌یابی کنیم و پیشنهاداتی را که برای اصلاح قوانین و ساختارها به عنوان ان‌جی‌اویی که رسالت اصلی‌اش مطالبه‌گری است، پیدا کنیم و در قالب کارهایی مثل همین پروپوزال سراغ سازمان‌های دولتی برویم و از آنها مطالبه کنیم که این تغییرات در طول زمان اتفاق بیفتد. اما واحد اصلی که خدمات‌رسانی است، به این صورت است که فردی که به صورت خودمعرف به ما مراجعه می‌کند، داوطلبان و خیران کسی را معرفی می‌کنند، سازمان‌های دولتی مثل بهزیستی و آموزش‌وپرورش مواردی را به ما معرفی می‌کنند، در کمیته مددکاری اجتماعی با آنها مصاحبه می‌کنیم و با مشارکت خودشان برنامه کمکی برایشان نوشته می‌شود که اگر بیماری داشته باشند کمیته پزشکی مشکلشان را پیگیری می‌کند و اگر مشکلات روحی- روانی داشته باشند، روان‌شناس و روان‌پزشک در سازمان به صورت رایگان خدمات ارائه می‌دهد. در حال حاضر گروه اصلی زنان سرپرست خانوار هستند که همسرشان فوت کرده، مطلقه یا بدهمسر هستند؛ به این صورت که همسرشان خشونت و اعتیاد دارد. کمیته مهارت‌آموزی و اشتغال سه بخش ثابت دارد: طبقه پایین کارگاه خیاطی و طبقه بالا کارگاه تولید محصولات مواد غذایی است و بیرون از اینجا آرایشگاهی است که به صورت داوطلبانه برای آموزش و اشتغال‌زایی با ما همکاری می‌کند و براساس استعدادهای افراد هم‌زمان سعی کرده‌ایم این بخش‌ها هم مهارت‌آموزی و هم کسب درآمد داشته باشد. چون کسانی که به ما مراجعه می‌کنند، در شرایطی نیستند که بخواهند بدون هیچ درآمدی به صورت طولانی‌مدت مهارت‌آموزی داشته باشند. کارهای ساده‌ای پیش‌بینی شده که این کارها را انجام داده و کسب درآمد داشته باشند و در گذر زمان کارهای پیچیده‌تر را آموزش ببینند. مهدکودک هم برای این است که خانم‌هایی که فرزند دارند در زمان حضور در این سازمان، بتوانند فرزندانشان را همراه خودشان بیاورند.

شما یک خانه امن هم دارید، آنجا چه زنانی را پذیرش می‌کنید؟

افتخارزاده: کسانی که به ما مراجعه می‌کنند خشونت‌دیده یا فاقد سرپناه هستند، با توجه به شرایطشان به خانه امن ارجاع داده می‌شوند که خانه امن از مهرماه ۹۶ فعالیت دارد. ۲۸ مادر و کودک را در یک سال گذشته پذیرش کرده و به این شکل است که این افراد به خانه امن که می‌روند محل اسکانشان است، صبح‌ها فرزندانشان که محصل هستند به مدرسه یا دانشگاه می‌روند، خانم‌ها که اینجا کار می‌کنند به سازمان می‌آیند، کسانی که بیرون از اینجا اشتغال دارند یا تازه درگیر مسائل حقوقی و اداری‌شان هستند، کارهایشان را انجام می‌دهند و عصر به خانه امن برمی‌گردند و اسکان دارند و مربی‌هایی که حضور دارند بر شرایط نظارت می‌کنند.

کسانی هم هستند که از ابتدای تأسیس مرکز همچنان در اینجا مانده باشند؟

بله. البته ما سقفی برای این کار گذاشته‌ایم. بعضی از افراد خشونت‌دیده هستند که مشکلشان با درمان‌های مختلف حل می‌شود و اگر پیگیری‌های بعدی نباشد ممکن است مشکل دوباره عود کند. زنانی هم هستند که در پروسه طلاق از همسر هستند، این افراد جدا می‌شوند و نزد ما می‌مانند تا برای مستقل‌شدن توانمند شوند. کسانی هم هستند که قبلا به خاطر اعتیاد جدا شده‌اند و به خاطر ناتوانی از تأمین هزینه‌ها نزد ما مانده‌اند. سقف یک‌ساله را قائل می‌شویم که فرد می‌تواند از شرایط و امکانات اقتصادی مرکز استفاده کند و در این مدت تمام برنامه‌مان این است که از طریق یکی از مهارت‌آموزی‌ها و اشتغال توانمند شده و برای خودش خانه‌ای تهیه کند.

کمک مالی هم به شما می‌شود؟

ما مؤسسه خیریه هستیم و از مردم کمک می‌گیریم، اما همواره در این سال‌ها بخش مالی‌مان ضعیف بوده چون خط‌قرمزهای متعددی داریم.

چه کسی این خط قرمزها را تعیین کرده؟

خودمان. مثلا ما بر شأن و کرامت افراد حساس هستیم. نمی‌توانیم از آنها عکس تهیه کنیم و از حضورشان شاید نتوانیم استفاده کنیم. پروتکل‌های اخلاقی جهانی است که اینجا شاید عجیب باشد اما بدون رضایت فرد حتی اسم و عنوانش را نمی‌آوریم. حق طبیعی‌اش است که باید رضایت داشته باشد. به هر حال جامعه ما دنبال ترحم و جلب احساسات است و این اتفاقات باعث می‌شود بخشی از کمک‌ها را از دست بدهیم. از طرف دیگر حساس هستیم که چه کسی و چرا به ما کمک می‌کند و قرار است بعدا از ما چه چیزی بخواهد. ممکن است خیلی از افراد دولتی، سیاسی و بازاری که ممکن است بعدا درخواستی داشته باشند، کمک نگیریم. ما با کمک‌های خرد مردمی گذران می‌کنیم. به این ترتیب افراد خیر سیاسی و دولتی یا کسانی که بخواهیم روی کمک آنها به طور جدی حساب کنیم، نداریم. مثلا من در رشته مددکاری تحصیل کرده‌ام، بهزیستی به مددکار نیاز دارد و آگهی می‌کند، من به عنوان مددکار و نه به عنوان مؤسسه آتنا مصاحبه می‌کنم و کنار چند گروه دیگر کارگاه داده می‌شود و به یاسوج، سیستان‌وبلوچستان و... برای آموزش می‌رویم و مبلغی را به من که کار کرده‌ام، می‌دهند و تیمی که این آموزش‌ها را می‌دهد به صورت داوطلبانه است و این پول برای کارهای زیرساختی مرکز هزینه می‌شود. ساختمان‌های سازمان رهن کامل است.

مهم‌ترین مسائل مشترک زنان را چه می‌دانید؟ یا مسائل قانونی که زنان با آن درگیر هستند؟

رستگار: بیشتر خانم‌هایی که مراجعه می‌کنند و مسئله مشترک دارند، مشکلشان خشونت‌های خانگی از طرف همسر و خانواده است که درگیرش هستند. خیلی از خانم‌ها به خاطر یک‌سری قوانین و مسائل حقوقی که بین همه مشترک است و به خاطر فرهنگ‌ها و قوانینی که وجود دارد نمی‌توانند طلاق بگیرند. از طرف خانواده خودشان تحت فشار هستند. همه اینها باعث می‌شود بی‌سرپناه شده و به ما مراجعه کنند.

مهم‌ترین مشکل قانونی که در مورد کمک به این زنان وجود دارد، چیست؟

رستگار: مواردی که من در کیس‌های مراجع با آن مواجه بودم، وجه اشتراکشان این بود که در مورد حقوق اولیه‌شان ناآگاه بودند و از بدیهی‌ترین مسائل آگاه نبودند. مثلا می‌گفتیم شما در قانون و جامعه این حق را به عنوان انسان دارید. قانونی که از یک خانم خشونت‌دیده اختصاصا حمایت کند و خشونت خانگی را جرم‌انگاری کند، وجود ندارد. برخی از کیس‌ها موردشان به گونه‌ای است که اگر در لحظه اول یک‌سری کارها را انجام ندهیم، ادله اثبات جرم را از دست می‌دهیم. یا خانمی که مورد خشونت واقع شده و ممکن است مثلا ۱۲ شب لازم باشد که در موردشان کاری انجام شود. اولین موردی که من می‌گویم این است که لزوما شکایت مطرح نکنیم اما می‌گوییم حداقل پزشکی قانونی خشونت‌های فیزیکی را تأیید کند. قانونی که از این زنان حمایت کند وجود ندارد. کسی که اعمال خشونت روی همسر یا دخترش می‌کند، اگر زن کتک خورده باشد بحث دیگری مطرح می‌شود. اگر در خیابان دو نفر آقا با هم درگیر شوند و منجر به شکستگی شود جرم عمومی است و ممکن است حبس یا جریمه داشته باشد. اما ادله‌ای که ثابت کند خشونت از طرف همسر بوده وجود ندارد. قانون می‌گوید برای اثبات جرم باید دو نفر شاهد باشند. گاهی در خشونت خانگی جز همسر خانم و خودش کسی در منزل نبوده. در دادسرا برای من که وکیل خیلی از خانم‌ها بوده‌ام، سخت‌ترین مرحله اثبات جرم توسط همسر یا پدر بوده است که خانم هیچ شاهدی ندارد. قانون می‌گوید اظهارات مقرون به واقع شاکی که شاکی ممکن است دختر یا خانم یا هرکس دیگری باشد. دست ما اینجا باز نیست که بگوییم این خانم به مددکار یا مشاور دادگاه ارجاع داده شود که مشخص شود درست می‌گوید یا تمارض می‌کند که همسرش کتکش زده است.

ادامه در صفحه ۱۳

حقوق حیوانات

باغ وحش خوب باغ وحش تعطیل است

سپهر سلیمی

● یکی از مراکزی که حامیان حقوق حیوانات در سراسر جهان با حساسیت فراوان آن را رصد می‌کنند، باغ‌وحش‌ها هستند. گفته می‌شود حدود ۸۰ مرکز نگهداری از حیوانات، شامل باغ وحش، باغ پرندگان و مانند آن در کشور وجود دارد. شرایط بد نگهداری حیوانات و تخلفات صورت‌گرفته در باغ‌وحش‌ها سبب شده هرازگاهی یکی از این مراکز به خبر داغ هفته تبدیل شود. شرایط سخت حیوانات به‌گونه‌ای است که گاه عنوان «باغ وحشت» بیشتر از هر نامی برازنده این مراکز است.

برای حمایت از حیوانات دو دیدگاه کلی وجود دارد؛ «حقوق حیوانات» و «رفاه حیوانات». براساس اصول حقوق حیوانات، همه حیوانات باید در شرایط آزاد زندگی کنند و هیچ انسانی حق بهره‌برداری از آنها را به هیچ شکل ندارد. بر همین اساس نگهداری از حیوانات در باغ وحش برخلاف حقوق حیوانات بوده و همه گروه‌های حامی حقوق حیوانات ازجمله «پتا» (بنیاد مردمی رعایت اصول اخلاقی در برابر حیوانات) مخالف بی‌چون‌وچرای باغ‌وحش‌ها هستند. در مرحله پایین‌تر از حقوق حیوانات، «رفاه حیوانات» قرار دارد که براساس آن، شرایط زیستی حیوان از جمله تغذیه، شرایط نگهداری، پیشگیری از بیماری‌ها و شرایط روانی حیوانات باید مورد توجه قرار گیرد. شوربختانه اکثر باغ‌وحش‌های ایران حتی ابتدایی‌ترین اصول رفاه حیوانات را هم مورد توجه قرار نمی‌دهند.

در کنار اسارت حیوانات، خریدوفروش حیوانات وحشی متولدشده در باغ‌وحش‌ها، قاچاق حیات وحش، فروش حیوانات به سیرک‌ها، گسترش بیماری‌های مشترک و کشتن حیوانات برای تاکسیدرمی ازجمله مفسده‌های وجود باغ‌وحش‌ها در هر کشوری است.

اثرات فرهنگی باغ‌وحش‌ها از شکار بدتر است. یک شکارچی در خفا یک حیوان را شکار می‌کند ولی باغ‌وحش‌داران به صورت آشکار و علنی به ترویج حیوان‌آزاری و نمایش بهره‌برداری اقتصادی و منفعت‌طلبانه از حیوانات مشغول هستند. حامیان حقوق حیوانات باغ‌وحش‌ها را «انبار حیوانات» می‌نامند. در این انبارها حیوانات به عنوان کالایی برای سوددهی ایفای نقش می‌کنند. بسیاری از حیوانات در باغ‌وحش‌ها افسرده هستند. حامیان باغ وحش می‌کوشند وجود این مراکز را برای تحقیقات زیستی ارزشمند نشان دهند اما کیست که نداند وجود حیوان در مکانی که کوچک‌ترین شباهتی به محل زندگی‌اش ندارد، هیچ دستاورد پژوهشی‌ای نخواهد داشت. شوربختانه باغ‌وحش‌داران و برخی از دامپزشکان شاغل در آنجا در جهت منافع اقتصادی خود با فریب افکار عمومی به تئوریزه‌کردن بهره‌کشی از حیوانات اسیر در باغ‌وحش‌ها می‌پردازند.

متأسفانه سازمان حفاظت محیط زیست به دلایلی در برخورد مؤثر با باغ‌وحش‌های متخلف کوتاهی می‌کند. هرچند تجربه نشان داده حتی در کشورهای اروپایی و آمریکایی هم تخلفات باغ‌وحش‌ها و بهره‌برداری از حیوانات ادامه دارد. باغ‌وحش‌ها در بهترین حالت شاید بتوانند رفاه حیوانات را تأمین کنند، از این رو به عنوان یک حامی حقوق حیوانات معتقدم که باغ وحش خوب، باغ وحش تعطیل است.

جدول ۳۲۷۴ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- مزد اگر می‌طلبی طاعت ... ببر- تلاش و زحمت- راندن مزاحم ۲- مخترع تلفن- بهترین استفاده از زمان و امکانات موجود برای رسیدن به هدفی معین- نوعی کاغذ نامرغوب ۳- پیروی‌کردن- از نوشت‌افزار- جریان هوا ۴- نیک‌بختی- همسرگزیدن- بارکد ۵- قسمت خمیده لوله- اسبابی برای رسم خط عمود ۶- صدمین سوره قرآن- دارای طول زمانی- امر به یافتن ۷- بوته گل- در بیان علت به کار می‌رود- شبه‌جزیره مصر ۸- سوغات اصفهان- اردوی بازدید از مناطق عملیاتی دفاع مقدس- جام جهان‌نما ۹- منافق- گردهمایی- رخوت ۱۰- نیتروژن- عقیده و مسلک- معادل فارسی پارکت ۱۱- درگاه- نمازی که به تنهایی خوانده شود ۱۲- بزرگ‌منش- شهرستانی در آذربایجان‌شرقی- زیان ۱۳- خلأ- سومین کشور پهناور اروپا- گاز بالابرنده بالن ۱۴- تخمک- مطیع- کچل ۱۵- سرای محبت- خنده از روی خشم و کینه- رساندن پیام.

عمودی:

۱- خریداری- متکدی- لقب امام محمدتقی(ع) ۲- تحیت- مجرای خروج دود اتومبیل- خودداری از پرداخت پول حواله ۳- ستمکار و بی‌رحم- نوعی ماشین چاپ خودکار ۴- از رنگ‌های اصلی- بازیکن دفاع آزاد- نوعی کربوهیدرات در دیواره سلول‌های گیاهی ۵- روستا- قادر- تمام‌کننده ۶- تیراندازی- دوری و فراق- عظمت ۷- اعشاری- ترازنامه- رنگ خون ۸- پرسش- آیین‌های سنتی- نامی پسرانه ۹- ظریف و شکننده- حدس- غریو ۱۰- افزونی برنج پس از پخته‌شدن- کاری که به طور معمول و مکرر انجام می‌شود- چرا کردن ۱۱- دام- احساس آزاردهنده- آش ۱۲- حوضچه آب ولرم- برگزیده- فرارکردن ۱۳- نژاد ایرانی- برتری ۱۴- دروازه بدن- میوه قرآنی- پایتخت لتونی ۱۵- دشمنی کسی را دردل‌داشتن- آن‌سوی سقف- بزرگ‌ترین پرنده جهان.

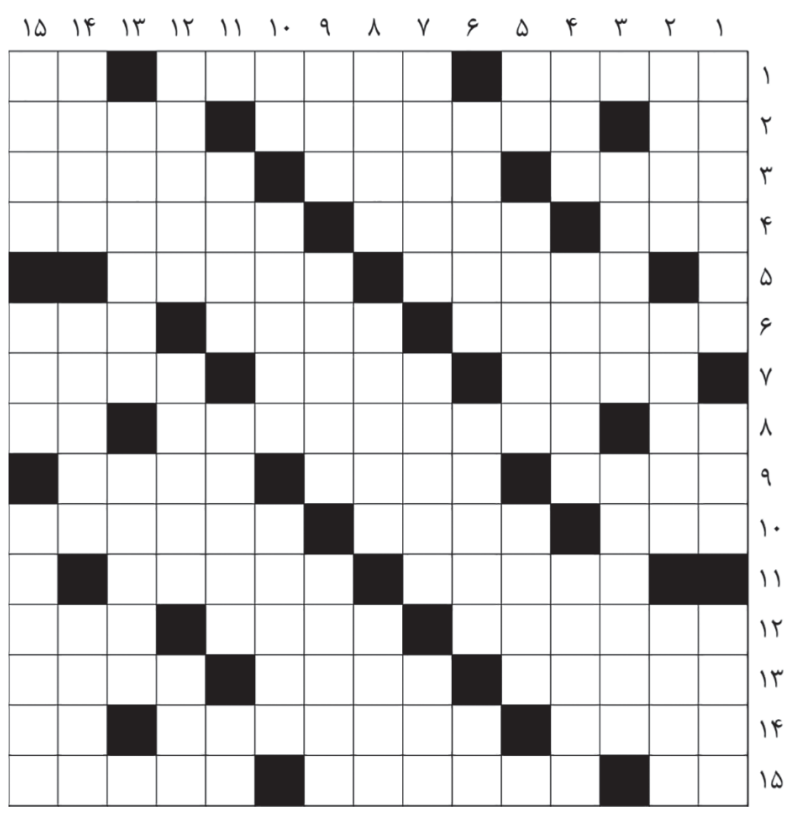

سودوکو سخت ۲۲۷۰

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۴			۵	۶				
۲	۱				۳	۵	۸	
			۲					۶
۷	۳	۹						
				۲				
						۶	۷	۴
۸					۲			
	۲	۷	۸				۴	۱
				۱	۷			۹

سودوکو ساده ۲۲۷۰

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

		۶			۲	۹		
		۴			۶	۱		
	۱		۸		۹	۳	۶	
۳				۸			۴	
۷		۲				۸		۱
	۴			۷				۳
	۷	۹	۱		۸		۳	
		۱	۴			۵		
		۳	۹			۶		

حل سودوکو سخت

۴	۱	۹	۸	۶	۳	۲	۵	۷
۸	۲	۳	۵	۱	۷	۹	۴	۶
۷	۵	۶	۴	۲	۹	۳	۸	۱
۶	۹	۷	۱	۸	۴	۵	۲	۳
۵	۴	۸	۶	۳	۲	۷	۱	۹
۲	۳	۱	۹	۷	۵	۴	۶	۸
۳	۸	۲	۷	۵	۶	۱	۹	۴
۹	۶	۵	۳	۴	۱	۸	۷	۲
۱	۷	۴	۲	۹	۸	۶	۳	۵

حل سودوکو ۲۲۶۹

۱	۷	۳	۵	۶	۹	۲	۸	۴
۶	۵	۴	۲	۸	۷	۳	۱	۹
۲	۹	۸	۳	۱	۴	۶	۵	۷
۹	۱	۵	۶	۷	۸	۴	۳	۲
۴	۶	۲	۹	۵	۳	۱	۷	۸
۸	۳	۷	۱	۴	۲	۵	۹	۶
۳	۸	۱	۷	۲	۶	۹	۴	۵
۷	۲	۹	۴	۳	۵	۸	۶	۱
۵	۴	۶	۸	۹	۱	۷	۲	۳
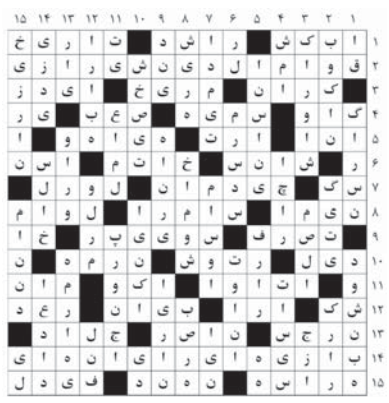
جدول ۳۲۷۳